

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 26.000
Letna inozemstvo Lir 40.000
Letna inozemstvo, USA dol. 30
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXVII. - Štev. 30 (1861)

Gorica - četrtek, 25. julija 1985 - Trst

Posamezna številka Lir 600

Družina in duhovni poklici Evropa na sredi poti

30. junija je slovenska Cerkev uradno zaključila Leto poklicev, kar pa ne sme pomeniti, da nas ta problem ne zanima več. Da ostane vprašanje duhovnih poklicev za nas še naprej aktualno, naj služijo tudi pričujoče vrstice.

Ceprav se zavedamo, da družina ni vse-mogočna vzgojna ustanova, ki bi ji lahko samo nalagali dolžnosti in naloge, je njen vpliv na učlovečenje otroka tako pomemben, da moramo spregovoriti tudi o vlogi družine pri otrokovem odločanju za poklic — posebej še za duhovni poklic. Poznavalci človeka sodijo, da je za njegovo življenjsko usmerjenost odločilnega pomena zgodnje otroštvo, ki je najbolj tesno povezano z družinskimi življenjem.

Za razvoj duhovnega poklica, ki je kot božji dar dan v človeške roke, je pomembno krščansko življenje družine. Kaj pa to krščansko življenje vključuje? Predvsem življenje iz vere, upanja in ljubezni.

ZIVLJENJE IZ VERE

Vera je božji dar, ki določa človekovo notranje življenje. Kar pa je v človeku, išče svoj zunanji izraz. Doživlja, ki jih posredujejo drug drugemu, pa spet vplivajo na naše duhovno življenje. Za versko življenje družine je nujno potrebno:

1. Molitve — skupna in osebna. Pozornost, ki jo člani družine kažejo drug drugemu, naj dobi svoj religiozni izraz v molitvi in raznih oblikah bogoslužja.

2. Blagoslov. Različni so zunanji znaki sprejemanja sočloveka: stisk roke, objem, poljub. Ko pa človeka blagoslovimo, mu naznanimo, da se naši skrbi in varstvu pridružuje še božje varstvo; ni izročeni le skrbi človeški roki, temveč božji ljubezni.

3. Verski pogovor. Le redki so, ki spregovorijo o globinah svojega srca in duha. Vera ni le posredovanje vednosti, ampak tudi pobožnosti, verskega doživlja-

nja. Pomembna in komaj začeta naloga.

4. Ureditev doma. Pomembno mesto ima krščanska kultura. Ta naj bi s preprosto plemenitostjo govorila otroku od jutra do večera o Jezusu, Mariji in svetnikih — o ljudeh, ki so evangelij dosledno živeli.

BREZ UPANJA JE ŽIVLJENJE MRAČNO

Upanje. Apostolsko pismo o družini opozarja na paradoksalen pojav, da v najbolj razvitih deželah vlada največji strah pred prihodnostjo. Mnogi starši s tem strahom opravljajo, da imajo le enega ali dva otroka. Otrokom bi radi prihranili vsak napor, vsako tveganje, vsako žrtev. Proti temu ozračju se mora boriti družina, a ne sama, vsa Cerkev jo mora podpreti.

PRVENSTVO LJUBEZNI

Družina je zibelka ljubezni. Kjer je ljubezen, tam življenje cvete. Ljubezen pre-maga strah. Količ stori, da premagamo strah pred življenjem?

»Družina je družina le, če ima dovolj otrok. Znameniti francoski pediater Debré je zapisal, da mora biti v družini vsaj troje otrok, če naj v njej vladajo razmere, ki omogočajo najlepšo prilagoditve za njihovo vzgojo in razvoj. Brez take družine ni vzgoje odgovornosti in družbene zrelosti. Prevlada ozkost in egocentričnost« (dr. Jurij Zalokar, Samo milijon nas je, Teleks, 7.2.1985, str. 4).

Družina mora najti oporo za svoje krščansko življenje v župniji, škofiji in Cerkvi. Le počasno spreminjanje mišljenja, da bo bolj naklonjeno življenju, da bo premagalo malodušnost, podpiralo zvestobo, omogočalo razcvet vere, upanja in ljubezni, bo omogočilo družini, da bo gajila vrednote, ki so pogoj za rast duhovnih poklicev.

JOZE GOLICNIK

»Italija je geografski pojem.« Tako je nekako pred dobrim stoletjem in pol rekel knez Metternich, mogočni »kocijaž Evrope« po Dunajskem kongresu. Italija pa je čez nekaj desetletij kasneje postala kaj več kot navadni geografski pojem in se razvila v politično enoto. Sprva še nerazvito in neenovito, kasneje pa je zadobila jasnejšo in enotnejšo sliko, kljub razumljivim večim problemom in različnostim, ki se vedno tarejo državo.

Tudi Evropa je nedvomno geografski pojem. Brez Metternichovih definicij pa lahko danes, enaindvajsetemu stoletju nasproti že zapišemo, da je Evropa tudi že politični pojem. Od začetkov pred skoraj tridesetimi leti, ko so veliki zahodni politiki Adenauer, Schuman, Spaak, De Gasperi in Monnet postavili temelje novi naddržavni skupnosti do sedanjega trenutka, ko lahko na stotine milijonov Evropejcev demokratično in neposredno volijo svoje predstavnike v skupni evropski parlament — to je vsekakor velik in zgodovinski korak!

V naslednjih vrsticah si pa oglejmo današnje stanje, zlasti po zadnjem evropskem vrhu v Milanu in v perspektivi vstopa še dveh držav članice, namreč Španije in Portugalske v dosedanjo deseterico (Italija, Francija, ZR Nemčija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Vel. Britanija, Irska, Danska in Grčija).

PO EVROPSKEM VRHU V MILANU

Dobro leto je minilo, ko so bile na vrsti druge neposredne volitve v evropski parlament. O tem je bilo spet veliko pisanja in pričakanj, iskrenih ter upravičenih, da bi to najvišje evropsko voljeno telo dobilo več pristojnosti in tako res postalo ne samo moralni glasnik Evrope, ampak tudi dejansko prispevalo na odločujoči ravni. V tem smislu je parlament v Strasburgu malo prej izglasoval dokument o Evropski uniji, ki predvideva tudi večjo politično moč evropskih organizmov in s tem nakazuje pot k resnični politični združitvi Evrope.

Za nami so sedaj volitve, pred nami pa je novo obdobje sklepov in odločitev, ki jih morajo podvzeti države članice. Zanimljivo je vedno v bistvu odločajo vlade, in še tu ni povsem jasna usmeritev vseh sedanjih članic v bodočnosti evropske gradnje. Vse to je zlasti pokazal zadnji polletni sestanek na vrhu v Milanu, kjer je prišlo na dan ponovno neskladje o nekaterih osnovnih vprašanjih. Tu so recimo tradicionalne prve članice ali »šestorice« (Italija, Francija, Nemčija ter države Beneluksa) postavile zahtevo po hitrejših tempih v uresničevanju teh teženj, zlasti za zahtevo po Svetu predsednikov vlad, ki naj bi stvari praktično bolje utemeljevale. Protivile pa so se severnejše države (Vel. Britanija, Irska, Danska) in Grčija. Zanimivo, da sta bila v Milanu že tudi predsednika vlade iz Madrida in Lizbone, ki tudi podpirata širši načrt šestorice. Znanje sicer stalna protivnost londonske vlade večji evropski avtonomiji, ali pa hladnost Danske in nemirna južnjaška svojeglavost Aten.

Sedaj ima pred seboj nelahko vlogo predsedstva (prej Italija) Luksemburg. Privržani mora zimsko srečanje predsednikov vlad. Kaj bo na tem sestanku novega? Se bo Evropa res počasi spreminila v trdno politično enoto? Ali bo še vedno iskala samo sebe in se prebijala skozi »vete« o evropski združitvi nepričanih članic? Te in druge so dileme, ki jih bo treba v najbližji bodočnosti reševati, če že ne rešiti.

VEČJA VLOGA SREDOZEMLJA

Znani belgijski zgodovinar Pirenne je napisal znamenito knjigo z naslovom »Mahomet et Charlemagne« (Mohamed in Karel Veliki). V njej analizira zgodovinski razvoj Evrope in vpliv krščansko-germanske kulture, ki nekako predstavlja severno in zahodno Evropo po Karlu Velikem, ter nove mohamedanske vplive z arabsko

kulturo v Sredozemlju. Morda bi lahko s tem binomijem tudi parafrazirali današnja Evropa desetih, ali bolje jutrišnja Evropa dvanajstih. Tudi tu se kažejo dve duši: tradicionalna severna in danes industrijsko razvita ter bogata Evropa ter še nerazvita, delno bolj kmetijsko bogata južna Evropa, ki jo v marsičem pogojuje arabski kolos z južnih bregov Sredozemlja.

Vsi ti problemi bodo še bolj pereči prav z vstopom v Evropsko gospodarsko skupnost Španije in Portugalske. Znano je, da je gospodarstvo v le-teh osnovano zlasti na kmetijstvu, južnem sadju, vinu in ribolovu. V marsičem torej sliči ostalim že včlanjenim državam v EGS, kot sta Italija in Grčija, delno Francija. Vse to tudi prinaša s seboj določene pomsleke in težave.

Dejstvo pa je vsekakor, da imata vstop Španije in Portugalske predvsem svojo politično težo. Gre namreč za umik iz dolge izolacije obeh držav Pirenejskega polotoka od ostalih demokracij zahodne Evrope. Portugalska je prva vrgla desničarsko diktaturo in se nato počasi prebijala v demokratično vladavino. Kasneje se je po smrti generala Franca tudi Španija rešila skoraj štiridesetletne diktature in se odločno demokratično usmerila, ne nazadnje tudi po zaslugi takrat še mladega novega kralja Juana Carlosa.

Madrid in Lizbona imata tako vse potrebne pogoje za vstop v to evropsko družino. Njuna prisotnost v EGS bo gotovo tudi dopolnjevala ravnovesje med severno in južno Evropo, tako na političnem kot tudi na gospodarskem področju. Sredozemska Evropa bo imela tako že štiri velike države članice (Italija, Grčija, Španija, Portugalska), ki bodo nekak protitež dosedanji večinski severni Evropi. Gotovo bo vse to imelo svoj pomen, saj se bo tako dosedanja Evropska gospo-

darska skupnost res razrasla kot zahteva čas.

PA EVROPA JUTRI?

Je pa vse to edina možna Evropa? Kaj pa Evropa »od Urala do Atlantika«, o kateri je že sanjal general De Gaulle (seveda v svojem pomenu)? Pa slovenska vzhodna Evropa? Jasno je, da danes ostaja vse to še utopija, posebej glede na blokovske delitve in režime vzhodne Evrope. Če so danes taki načrti odločno preuranjeni, pa ne more to biti nemogoče za jutri. V upanju, da bo tudi na drugi strani naše celine prišlo do postopne preusmeritve in razvoja v času, lahko tu tudi pritrdimo tistim zamislim, ki jih je sedanjí papež Janez Pavel II. prav v svoji encikliki o slovenskih apostolih izrazil. Naj bi prišlo res v bodoče do Evrope sv. Benedikta in sv. bratov Cirila in Metoda, to naj bo svetlo upanje našega časa!

Spectator

Dežela in vladni posegi

Prejšnji teden je bil v Vidmu sestanek deželnih tajnikov večine (DC, PSI, PSDI, PRI, SSK, PLI), razširjen na parlamentarne iste večine iz naše dežele. Sodelovala sta tudi predsednik deželne vlade Biasutti in državni podtajnik za zunanje zadeve Fioret. Gre predvsem za načrte vlade in parlamenta o posebnih posegih za Tržaško in Goriško v zadevi gospodarskih področij.

Prav v torek 23. julija je bila v zadnji komisiji poslanske zbornice avdična predstavnikov in gospodarskih operaterjev. Obenem je bilo na seji v Vidmu govora tudi o decentralizaciji, ki sodi v programski okvir sedanje deželne vlade.

Smrt znanega nemškega pisatelja

Heinrich Böll je bil v povojnem času eden največjih evropskih pisateljev, med nemškimi pa je gotovo zasedal prvo mesto. Za svoje delo je leta 1972 prejel tudi Nobelovo nagrado za književnost. Star je bil 67 let.

S svojo literarno dejavnostjo je začel takoj po zadnji vojni, leta 1947. V svojih spisih je znal mojarstalo izraziti povojni čas v Nemčiji. Poudarjal je, da je katoličan, a da se ne čuti vezanega od Cerkve. Njej je očital, da se rada veže z državno oblastjo. Politično je bil blizu socialdemokratski stranki, osebni prijatelj njene predsednika Willyja Brandta.

Njegova politična stališča so vzbujala mnogo polemik in odpora. Mnogi so ga obtoževali simpatij za skrajno levo, drugi politične naivnosti. Zlasti je razburkal duhove, ko je branil rdeče teroriste, češ da niso zločinci, ampak žrtev nasilnih struktur meščanske družbe. Kritiziral je z vsjo ostrino namestitev jadrskih konic v Zahodni Nemčiji in severnoameriško politiko do Nikaragve, prav tako ostro pa je obsodil sovjetski vdor v Prago in v Afganistan.

V državni oblasti je videl preostanek gnilobe, ki jo nje izvrševalci branijo z vso ihto, vredno podgane iz kloake. Zato so ga obtožili, da je moralni oče nemškega terorizma. Böll je nastopil s tožbo, a jo izgubil.

Resnici na ljubo je treba pa priznati, da ni bil samo nasprotnik meščanske družbe in kapitalizma, ampak da se je pogosto zavzel tudi za žrtve vzhodnih režimov. Solženicina, potem ko so ga izgnali iz Sovjetske zveze, je sprejel v svojo vilo pri Kölnu. Z vso odločnostjo se je zavzel leta 1975 tudi za Kocbeka, ko je razkril pomor domobrancev in ga je režim zaradi tega ostro napadel. Do tedaj je stal v jugoslovanskih režimskih očeh zelo visoko, bil je »progresista«, po-

tem pa je postal »reakcionar« in »hlapec protirevolucije«.

Böll je ostal sebi zvest do smrti. Ni za las odstopil od svojih moralnih načel, kar mu je gotovo v čast. Skoda le, da je ob zlorabah metal v isti koda demokracijo in diktaturo. Zato je bil manj prepričljiv kot bi lahko dejansko bil.

Japonski obisk v Rimu

Dva dni se je mudil v Rimu ministrski predsednik Nakasone in imel celo vrsto državnih srečanj. Tako se je prvi dan sestal s Craxijem in več ministri. Vsem je ponavljal, da namerava Japonska odpreti vrata evropskim izdelkom (medtem ko japonski že od davna preplavljajo evropski trg).

Drugi dan je obiskal italijanski senat in parlament ter se sestal s predsednikom države Cossigo. Dejal mu je, da je našel Italijo zelo spremenjeno in čestital, ker se je gospodarsko utrdila in premagala terorizem.

Svoje bivanje v Rimu je zaključil v Vatikanu, kjer ga je s spremstvom sprejel papež Janez Pavel II. Izrazil je priložnost za ogled sikstinske kapele in se vzpel na ploščad bazilike sv. Petra, od koder se mu je nudil prelep razgled na Trg sv. Petra in njega bližnjo in daljno okolico.

Severnoameriški predsednik Reagan se je konec preteklega tedna po uspešni operaciji na črevesju vrnil v Belo hišo v Washingtonu. Preden je zapustil bolnišnico, je govoril po radiu, pohvalil zdravnike in se zahvalil ženi Nancy, ki mu je ljubeče stala ob strani. Naslednji terek je že sprejel kitajskega predsednika Li Xianana, ki je prišel v ZDA na uradni obisk.

Tudi za Tita prihaja ura resnice

Ko je leta 1980 Tito umrl, je bil malokdo, ki bi si upal kaj senčnega napisati o tem revolucionarju, partijskem polbogju in povojnem uspešnem državniku, ki pa je ostal do smrti diktator.

Sedaj pa je v Londonu izšla knjiga o Titu, ki njegovim oboževalcem gotovo ne bo pogodu, saj raztrga njegov mit in pokaže, da je le-ta bil zgrajen na laži in ponaredbah. Avtorica knjige je časničarka Nora Beloff. Svoj čas je bila v službi pri angleškem dnevniku »Observer«, ki je liberalno navdahnjen. Lani se je mudila v zvezi s pisanjem svoje knjige v Jugoslaviji, pa so oblasti hitro odkrile, kako misli o Titu in jo izgnale.

Naslov knjige je »Pokvarjena Titova dediščina«. V njej pisateljica trdi, vse na podlagi virov, da je bil Tito tiran brez pomislekov, ki je izrabil dogodke zadnje vojne, da je uničil svoje tekmece, kasneje pa priklical v življenje organizacijo nevrščeni, ki dejansko brani interese svetovnega komunizma in Sovjetske zveze. Tito ni združil jugoslovanskih narodov, ampak izrabljal njih nasprotja za utrditev svoje oblasti. In če je res, da se je Tito med zadnjo vojno boril zoper naciste, je še bolj res, da je v prvi vrsti zasledoval uničenje protikomunističnih sil, da bi se tako dokopal do oblasti. Leta 1942 je celo poskusil napraviti pogodbo z Nemci, da bi tako strl četnike. Toda Hitler je to ponujeno roko z ogorčenjem odklonil. Odločno se je zoperstavil zavezniškemu izkrcanju v Istri ali Dalmaciji, ker se je upravičeno bal, da bi bilo njegove oblasti konec. Tudi prelom z Moskvo je bil kratak. Tito ni nikdar odstopil od svojega protizahodnega razpoloženja, podpiral je vse marksistične revolucije v deželah v razvoju, Sovjetski zvezi je dal na voljo jugoslovanske letalske postojanke, ko je Moskva intervenirala zoper Izrael na Bližnjem vzhodu. Kot voditelj neuvr-

ščenih se je v Združenih narodih vedno opredelil za Mosko.

Izborna razkrinkanje Titovega mita, je o knjigi napisal londonski dnevnik »Daily Telegraph«. In tako menijo še premnogi.

Ošibitev italijanske lire

Italijanska lira je bila razvrednotena za 7,7%. O tem razvrednotenju se je že dalj časa govorilo, a nenadna poslovna akcija je dogodke prehitela. Še v četrtek 18. julija je ameriški dolar veljal 1.840 lir. Naslednji dan pa je ustanova ENI (Ente nazionale idrocarburi) sklenila nabaviti 125 milijonov dolarjev in »to za vsako ceno«, kot je bilo rečeno. Tedaj se je dolar dvignil na 2.200 lir in šele ob tem stanju je zakladni minister Gorla odredil zaporo menjalnega trga.

Pri vsem ostaja nejasnih več stvari: kdo je sklep o razvrednotenju lire iznesel in javnost, ko so smeli o tem vedeti le Craxi, Gorla in guverner italijanske banke; zakaj je ENI vztrajal na nakupu dolarjev, ko se je pokazalo, da bo to povzročilo paniko na menjalnem tržišču in zakaj je prišlo do ustavitve menjave denarja šele, ko je dolar dosegel višino 2.200 lir.

Maršal Nikola Ogarkov, svoj čas šef glavnega štaba sovjetskih oboroženih sil, pa pred desetimi meseci s tega mesta odstranjen ne da bi dobil drugo funkcijo, je spet prišel v ospredje. Imenovan je bil za komandanta sil Varšavskega pakta in s tem spodnesel dosedanega poveljnika maršala Kulikova. Ta bo prevzel vojaško akademijo v Moskvi. Ogarkov ima 67 let. S svojim novim položajem je avtomatično postal tudi namestnik obrambnega ministra, ki je maršal Sokolov.

Poljska: spopad naroda z državo

Misli, ki jih objavljamo, smo povzeli iz predavanja, ki ga je imel o položaju na Poljskem prof. Leonard Pluta pri Društvu za proučevanje Srednje in Vzhodne Evrope v Montrèalu (Kanada). Te misli v mnogem veljajo tudi za druge narode, ki komunizma niso prostovoljno sprejeli. Med njimi je tudi slovenski.

V primeru Poljske govorimo o temeljnem nasprotju med državo, ki jo obvlada komunistična stranka, in med narodom, ki si prizadeva biti neodvisen od državne oblasti. Kot najmanjšo mero svobode vidi v kulturni in duhovni neodvisnosti za ohranitev svoje istovetnosti (identitete), kot največji cilj pa politično neodvisnost.

NOVA DRUŽBA

Država se je takoj od prihoda partije na oblast namenila uničiti tradicionalno zahodno poljsko kulturo in jo nadomestiti s komunistično. Na novo so pisali in tolmačili poljsko zgodovino, preimenovali mesta, ulice in celo športna društva, dedek Mraz je nadomestil sv. Miklavža. Obstojče ustanove kot so delavske strokovne organizacije, zadruga, razne družabne in kulturne organizacije so obdržali, seveda pod svojo strogo kontrolo. Kjer jim to ni uspelo, so jih razpustili. Kar si niso mogli podvreči, so bili kmetje in Cerkev.

Novo družbo je vpeljala hitra industrializacija in pomeščanje. Staro elito so odstranili, nova pa je prišla iz vrst delavcev in kmetov. Uvajali so tudi novo kulturo socialnega realizma.

Po neuspelem oboroženem uporu se je narod zatekel k pasivnemu odporu. V prvi vrsti je branil Cerkev in kmečki stan. To je trajalo do delavskega upora leta 1956 v Poznaniu. Iz krize je izšel kot novi osvoboditelj države Gomulka. Narod ga je kot takega priznal, ni se pa hotel odreči Cerkvi. Prišla je nova kriza. To pot je Gomulka zamenjal Gierak. Ta je pristal na kompromis, da narod obnovi svoje zveze z Zahodom. Gierakov naslednik Kanja je storil še korak naprej: priznal je neodvisni sindikat Solidarnost.

KOMPROMIS 1980-81

Tako je prišlo do nekega mirnega sožitja med dvema neodvisnima sestavinama Poljske na osnovi načel enakosti in sodelovanja. Prevladalo je mišljenje, naj bo komunist najprej Poljak, nato šele komunist in da je zato možno liberalizirati komunistični sistem. Na tej podlagi je bil izdelan kompromis med partijo in narodom, ki ga je predstavljala Solidarnost. Obe nasprotujoči si ideologiji naj bi obstajali druga ob drugi. Komunizem bi imel oblast nad partijo, državo, policijo in vojsko in naj bi veljal za državno ideologijo na zunaj. Krščanskodemokratska ideologija pa naj bi prevladovala v neodvisnih ustanovah ljudstva.

Tako je kongres Solidarnosti septembra 1981 izdelal svoj načrt, ki je v bistvu predvideval, da bo narod obdržal kontrolo nad vzgojnimi, socialnimi in kulturnimi ustanovami, zakonodajna in sodna opravila bi bila ločena. V gospodarstvu naj bi bila poedina podjetja samostojna, delavski sveti pa sredstvo delavske samouprave. Država bi izvajala svoje nadzorstvo nad narodnim gospodarstvom prek denarne, davčne in zunanje trgovinske politike ter določala okvirne meje za udeleževanje poedinah podjetij.

Ta kompromis je sprejela večina prebivalstva. Izjema so bile majhne ekstremistične skupine v obeh taborih. Obstajalo je upanje, da se bodo razmere ustabile, toda vojaški udar 13. decembra 1981 je celotno zgradbo podrł.

Odkod vzroki neuspeha? Kompromis je namreč slonel na zmotnih predpostavkah. Večina komunistov je ostala zvesta svoji stranki, ki jim je nudila privilegirani položaj, čeprav je ena tretjina od njih vrnila partijske legitimacije. Izkazalo se je tudi, da ni mogoče komunizma reformirati. V najboljšem primeru se da doseči, da postane manj zatiralen, nikdar pa ne demokratičen. Tudi za Moskvo je bil tak kompromis nesprejemljiv, saj je pomenil stalno nevarnost okuženja za druge sovjetske satelite. Tako se je izkazalo, da je bilo vse govorjenje in popuščanje z vladne in s partijske strani samo taktika, ki naj bi dovolila komunizem, da znova preidejo v protiduar.

DRŽAVA PROTI NARODU

Po udaru generala Jaruzelskega se je partija naslonila na vojsko in policijo. Tako je država postala okupacijska sila nad lastnim narodom. Jaruzelski je najprej udaril po Solidarnosti, Cerkev pa je držal ob strani s pogajanjem in obljubami raznih ugodnosti. Vzporedno je novi režim dovolil nekaj gospodarskih reform,

dovolil drugi obisk papeža, se s Cerkvijo razgovarjal o ustanovitvi posebne ustanove za kmetijstvo.

Toda po enem letu je tajna policija poostrišla borbo proti Cerkvi z umorom Popieluska, pa tudi narod je razvil nove podtalne organizacije, zlasti tisk. Vlada je odgovarjala z novim nasiljem. Uvedla je zakone, ki so hujši kot so bili za časa stalinizma, obenem pa uporablja policija mimopravna sredstva za izločanje režimskih nasprotnikov. Leti so razdeljeni v tri skupine: javno priznani oporečniki (kot npr. Walensa), ki uživajo relativno svobodo in naj bi pred svetovno javnostjo pričali o liberalnosti režima, potem bojovníki za človekove pravice, ki jih policija preganja z vso silo (mučenje, izginotja, uboji po »neznanicah«) in končno teroristi, ki se proti državnemu nasilju poslužujejo svojega zoper državo.

TRENTNI OBRACUN

Po treh letih in pol vojaškega režima lahko rečemo, da je ideološko partija doživela polom. Ni ji uspelo prepričati naroda o svojih dobrih namelih. Jaruzelski poudarja, da je bil njegov poseg za Poljsko manjše zlo, ker bi drugače Sovjetska zveza Poljsko vojaško zasedla. To v neki meri drži. Moskva ni poslala svojih čet kot v prejšnjih primerih na Češkoslovaško in Madžarsko, zahodne države pa so tudi omilile svoja stališča do Poljske.

Vojaški udar pa ni uničil samo komunistične ideologije, ampak tudi znaten del ideologije Solidarnosti. V Solidarnosti je bilo mogoče ločiti tri glavne skupine: 1. demokratični marksizem, ki so ga predstavljali Kuron, Michnik in organizacija KOR; 2. krščanska socialna akcija in 3. nacionalisti. Prva skupina je kmalu uvidela, da komunizma ni mogoče demokratizirati in je v večini prešla v krščanstvo. Umor Popieluska pa je povezal Solidarnost in Cerkev v »civilizacijo ljubezni in trpljenja« proti »civilizaciji sovraštva in napadalnosti«.

Jaruzelskemu je uspelo oblikovati državo v učinkovit vojaški stroj, ki je uničil desetmilijonsko Solidarnost ter razpustil vse neodvisne organizacije. Za to zmagajo pa je moral plačati veliko ceno. Stranka je ob izgubi milijona članov padla na število 2.130.000. Zapustili so jo predvsem delavci in mladi izpod 30 let. Izgubila je tudi vpliv na vmesne organizacije: kulturne, športne, mladinske, delavske, na zadruga, prek katerih je prej nadzorovala delavce, kmete, mladi rod in inteligenco. Člani teh organizacij so odrekli nadaljnje delovanje. Vlada je ustanovila nove, a narod jih bojkotira.

Dejansko oblast ima danes kakih 15.000 političnih komisarjev in poklicnih oficirjev. Država je toliko močna, da se drži na oblasti, pa ne dovolj, da bi uničila Cerkev in razna podtalna gibanja. Po drugi strani pa je narod preslab, da bi ponovil vstajo iz leta 1980-81. Večino vse svoje sile uporablja za preživetje, na državno nasilje pa reagira s pasivnim odporom, nizko proizvodjalnostjo, slabo kakovostjo izdelkov in s krajšo državnega imetja.

Najbolj so socialno prizadeti upokojenci, majhni kmetje in učitelji, dočim so se povečali dohodki policistov in častnikov. Delitev prebivalstva v dve skupini je vedno bolj vidna: na eni strani štirje milijoni ljudi z njih družinami, ki so povezani z državo in uživajo razne privilegije, na drugi strani pa narod s 34 milijoni zatiranih in uboženih.

IZGLEDI ZA BODOČNOST

Kljub vsemu je čas na strani naroda. Kažejo se znaki, da peša lojalnost uradnikov, tehnikov, celo policistov. Vsi poskusi države, da bi mladino odvrnila od podtalnega udejstvovanja so se izjalovili.

Ni pa v bližnji bodočnosti pričakovati mnogo izboljšanja. Komunistična država se spreminja v policijsko, ker nima zaslombe med ljudstvom. Gospodarstvo je v stalni krizi. Razmerje med državo in narodom je obstalo na mrtvi točki. Težko je reči, kdaj in kako bo prišlo do novih premikov.

J. D.

Evropa — celina starih ljudi

Evropa je »stara celina« ne samo v zgodovinskem pogledu, temveč tudi glede na sestav njenega prebivalstva. Na vseh drugih celinah je več kot polovica ljudi mlajših od 25 let, v Evropi pa samo nekaj nad tretjino. V deželah Zah. Evrope, združenih v EGS, je namreč od 273 milijonov ljudi le okoli 100 milijonov mlajših od 25 let.

Celovški zvon, junij 1985

Te dni je pošta prinesla tretji letošnji zvezek revije Celovški zvon. Kakor so uredniki obljubili, izhaja precej redno štirikrat na leto.

Uvodni članek je napisal odgovorni urednik prof. R. Vospernik in govori o 40-letnici končane vojne v zvezi s koroškimi Slovenci. Vprašuje se: »Na kakšen način se uvrščamo koroški Slovenci in Slovenci sploh v te zgodovinske reminiscence? Zdi se, da je prišel čas, ki bi omogočal, celo terjal kritično misel tudi pri tistih, ki so na Koroškem leta 1945 v svoji ideološki zabujanosti pričakovali samo zmago revolucije, ne oziraje se na resnične narodnostne interese koroških Slovencev. In vnetrijska tragedija? Ali ne bi moralo postati to temno poglavje koroške, slovenske zgodovine, povod za resničen obračun s črnobeli filmi, ki jih nekateri še kar nenehno vrte?«

Temu jubileju je posvečen tudi prispevek Andreja Moritscha Štirideset let pozneje. V njem razčlenjuje zadržanje slovenskih politikov na Koroškem po letu 1945, ko so bili vsi združeni v OF in upali v priključitev južne Koroške Jugoslaviji, pri tem pa zamudili edinstveno priložnost, da bi na volitvah v dunajski in koroški deželni parlament novembra 1945 nastopili kot slovenska stranka ter izvolili svojega predstavnika v obe telesi. Namesto tega so poslušali ukaz od drugod (morda Stalina in Kominforma) ter propagirali med slovenskim ljudstvom, naj volijo komunistično partijo. Slovenski volivci jih pa niso poslušali in so volili ali socialiste ali Ljudsko stranko. Tako je ostalo nato vsa leta do sedaj: slovenski Korošci se na volitvah v veliki večini odločajo za socialiste ali za Ljudsko stranko.

Zanimiv je esej Denisa Poniža, pisatelja in profesorja, z naslovom Hamlet in Črtomir. V teh dveh junakih vidi simbolizirane slovenskega pisatelja sedanega časa, ki si zastavlja vprašanja o slovenstvu: »Imam pravico do malodušja, tega poslednjega pristana človeškega duha? Imam pravico do česa več? Kje smo in kdo smo in zakaj smo? Hamletovsko in

Črtomirsko postavljanje vprašanj.«

S svojim esejem se D. Poniž vključuje v vrsto tistih slovenskih kulturnikov, ki zadnja leta s skrbjo gledajo na usodo slovenske kulture, jezika in s tem naroda. »Moramo si pogledati v oči in priznati: v državi, kjer živi največ Slovencev, torej v Jugoslaviji, nas je le še 9%, postajamo nacionalna manjšina. Slovenski jezik je daleč od tega, da bi bil enakopraven... Sicer pa nimamo nobene pravice, druge opozarjati na uporabo slovenščine v Sloveniji, če jo sami načrtno, nenehno in z vedno večjim uspehom mrcvarimo do nespoznavnosti. Ali zna en sam slovenski »družbeno politični delavec« pred TV kamero ali radijskim mikrofonom brez papirjev v roki, a prima vista, povedati tri pravične in smiselne stavke? Ne, ne zna!«

Druga huda pomanjkljivost je poznavanje svoje preteklosti. Mladi rodovi v Sloveniji ne poznajo preteklosti svojega naroda, ne poznajo zgodovine slovenskega ljudstva, ker se je v šoli ne učijo. »Težko je govoriti, če govorec ne pozna zgodovine in zgodovinske izkušnje svojega naroda, če se mu vsa zgodovina prične zoževati na nekaj desetletij, na določena imena in dogodke.« (V srednjih šolah v Sloveniji predelajo vso svetovno zgodovino, vključno slovensko do leta 1940 v dveh letih, dve leti se nato otepaajo s partizani in »določenimi imeni«. - Op. ur.). Takšno postopanje ne pomaga graditi narodne zavesti. »Svojo zgodovino, staro in novejšo, moramo oceniti pravično, brez evforije pa tudi brez pretiranega pesimizma. In dovolj pogumni moramo biti, da bomo pogledali v oči sleherni resnici na tej zgodovinski poti, pa čeprav bo morda še tako neprijetna in grenka. Za nas, za naše prednike in naše potomce.«

Jubileju sv. Cirila in Metoda je posvečen članek Stanka Janežiča Slovanska apostola. Gre za natis predavanja, ki ga je imel v Gorici v Katoliškem domu ob proslavi sv. bratov. Alojž Rebula nadaljuje z objavo svojega dnevnika iz leta 1965-66. Čeprav časovno daleč so njegove misli in sodbe še vedno aktualne. Prof. Janko Zer-

zer pa je prispeval oris Stanislava Rapotca pod naslovom: Jugoslovanski James Bond - Veliki slovenski slikar. Rapotec je namreč bil pred vojno in med njo v službi jugoslovanske tajne policije, po vojni se je izselil v Avstralijo. Tam se je sprva zaposlil v pisarni, a istočasno tudi slikal. Kot slikar je doživel laskave uspehe, tako da je pustil delo in se posvetil samo slikarstvu. Intervju s tem pri nas malo poznanim rojakom je vsestransko zanimiv. Priča, kako je res povsod raztresen slovenski rod.

V reviji so še naslednji članki: Fr. Bučar, Mir ni le vprašanje razorožitve; Jurij Zalokar, Za celostni pogled na stvar; Nada Dobovičnik, Pisma iz Celovca; Diomira F. Bajc, Izkušnje pri prevajanju sodobnih slovenskih besedil v italijanščino; Nikolaj Berdjajev, Misli o revoluciji. Manj je zastopano pesništvo in pripovedništvo, le pesnik Branc Mozetič objavlja cikel Le Look (zakaj angleški naslov, ne vem). V reviji so še nekateri krajši prispevki, ki so pa tudi zanimivi.

Revija Celovški zvon ima vsakemu kaj povedati, tudi zabavljiva Celovška raglja na koncu zvezka.

(r+r)

Bralci pišejo

Ko sem obiskala Ljubljano

Čas dopustov je tudi čas obiska drugih krajev in ljudi. Tako me je pred kratkim zaneslo v Ljubljano. Vtisi, ki so se mi vzbudili ob obisku glavnega mesta Slovenije, so bili tako raznoliki: in mogoče tudi nenavadni, da jih želim povedati.

Najprej vtis, ko hodiš po mestu. Če bi ne vedela, da sem v glavnem mestu Slovenije, bi mislila, da sem se znašla nekje precej globoko na jugu države, saj na ulicah skoro ni slišati slovenske besede. Precej podobno je v restavracijah in kavarnah. Ob tem mi je nehote prišel na misel naziv, ki so ga za Ljubljano nekoč rabili naši pisatelji: »Slovenske Atene«, so jo imenovali. Kaj bi rekli zdaj, če bi se nenadoma pojavili sredi teh nekdanjih »Slovenskih Aten«?

In že ko smo pri pisateljih, le kaj bi mislili o večjem delu sodobne slovenske literature? Ali res ni drugega kot samomor, prostaško izražanje, seks in večkrat tudi smešenje verskih čustev? In če s tako literaturo postrežejo tujcu, ki zaide na tečaj slovenskega jezika, kaj naj si misli o slovenski literaturi? Nekdo je na račun take literature ocalil: »Te je zato, ker ljudje nimajo v življenju nobene ideala več.«

Spominjam se, kako se nam je v dijaških letih ob branju slovenskih pisateljev, zlasti Cankarja, Ljubljana v resnici zdela kot mesto sanj in hrepenenja. Kaj je danes ostalo od tega? Zelo malo.

Kljub temu moram pripomniti nekaj, kar me je prijetno presenetilo: velik obisk nedeljskih maš ter globoka zbranost in pobožnost vernikov pri njih. Morda pa je v tem začetek boljših časov.

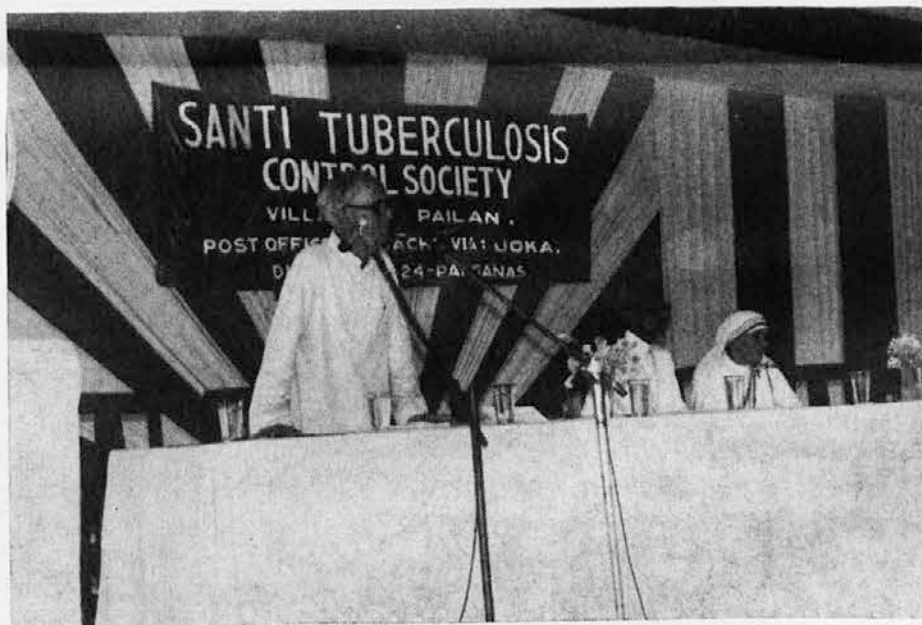
Goričanka

Žrtve komunističnih »osvoboditeljev«

Od leta 1975, ko se je Severni Vietnam polastil Južnega in so rdeči Kmeri uvedli svojo strahovlado v Kambodži, je nekdanjo francosko Indokino zapustilo nad poldrug milijon oseb. Visoki komisar Združenih narodov za begunce v Bangkoku (Tajska) je objavil, da se je do februarja letos zateklo na Tajsko, Malajzijo, Hongkong, Indonezijo, Filipine, Macao, Singapur in Japonsko 1.102.793 oseb. Tem je treba dodati desetisoče, če ne stotisoče tistih, ki so izgubili življenje na morju, ko so na ladljicah pobegnili iz Vietnoma. Iz te države je v Kitajsko pobegnilo tudi 276.000 Vietnamcev kitajskega porekla. Okoli 130.000 jih je dobilo zatočišče, v glavnem iz Vietnoma, v Sev. Ameriki. Od 1.100.000 beguncev se jih je že 900.000 dokončno naselilo v 27 državah, drugih 150 tisoč pa še vedno života — in tem se vsak dan pridružujejo novi — v begunskih taboriščih v upanju, da si tudi oni najdejo države, ki bi jih sprejele.

Vernost mladih v Zahodni Evropi

Med 100 milijoni mladih v deželah Zahodne Evrope so izvedli anketo. Mladi so odgovarjali tudi na vprašanja, ki zadevajo vero. »Ne pripadam nobeni veri,« je izjavilo 47% mladih Nizozemcev, 38% mladih Francozov, 24% mladih Belgijcev, 15% mladih Spancev, 9% mladih Nemcev in Italijanov, 6% mladih na Danskem in 2% mladih na Irskem.

Na misijonski postaji, ki jo vodi slovenski misijonar v Indiji jezuit p. Jože Cukale so nedavno odprli tuberkulozni center. Pri odprtju je bila navzoča poleg ministra za zdravstvo in krajevnega škofa tudi m. Terezija iz Kalkute. Na sliki z leve p. Jože Cukale, domači škof in m. Terezija

Mati Terezija

VSI so prihajali,
Kakor na veselico
Poslušat pesem rajске ptice
In njenih tisoč želja...

Tja za Kalkuto nad Majdan
Je kot golobica priplavala,
Opasana z modrim trakom.

In ko je za pesem
Grlo odprla, se vsakemu je zazrla
V dno srca...

Pesem je njena kakor vzdih
Nekoga iz gore Oljk,
Iztisnjen sok vinske preše, ki polzi
Izpod Getzemani...

»Ljubiti ni težko
Tistemu, ki ljubi do konca svojih sil.
Jaz sem, ki streljajo me v Robu, v Auschwitzu, Katynu,
Sredi Bombaya, na meni Ceylon gori,
V Etiopiji sem otrok, piskajoč na votle kosti,
Na križu visim v Kalkuti. Zdaj v Bangladešu
Aplavz za aplavzom morivec me morje duši.«

Potem je Tereziji pesem zastala
V molku in v solze.

In vsa množica je jokala...

Jože Cukale, SJ, Indija

Kronika iz Mačkolj

Iz kronike kulturno-prosvetnih in verskih dejavnosti zadnjega trimesečja je razbrati, da so bila naša poročila v tisku za to obdobje preskromna in nepopolna. V dopolnilo sledi današnje poročilo.

FARNO ŽIVLJENJE

Prvo sv. obhajilo smo praznovali 19. maja. Pri slovesni maši so peli otroci, a tokrat tako pristrčno in ubrano, kot že dolgo ne. Sploh je bilo letošnje prvoobhajilno vzdušje zares praznično zo celotno župnijsko skupnost. Otroški zbor je pel letos še pri maši na binško no nedeljo.

V soboto 8. junija se je povsem napolnila dvoranica v župnijskem domu, kjer smo si ogledali dokumentarni film o Medjugorju in še filmski posnetek enega naših udeležencev z obiska kraja dozdevnih Marijinih prikazovanj v Hercegovini, kamor je s skupino romarjev s Tržaškega v zadnjem tednu aprila šlo tudi precej Mačkoljanov.

Zal nam je, da je bila zaradi referenduma prepovedana procesija na Telovo. Ker je odpadla že lani zaradi slabega vremena, naj bi se ne zgodilo, da bi se ta nam ljuba pobožnost opustila tudi pri nas, kot je že vrsto let ni več v vsem Bregu. Kazalo bi raje prihodnje leto zbrati tej še edini procesiji sv. Rešnjega Telesa na tem koncu Tržaške kaj več vernikov iz sosednjih krajev.

Naši cerkveni pevci so se v lepem številu odzvali vabilu in se pridružili zboru ZCPZ, ki je pod vodstvom g. Dušana Jakomina pel 23. junija na proslavi v Rižarni.

V teh dneh se zaključujejo obnovitvena dela v naši cerkvi. Stari kor je bil dotrajan in bati se je bilo, da bi se zlasti ob večji gneči v velikih prazniških zrušil. Novi, ki je betonski in prostornejši, bo primeren tudi za nove orgle. Naša preko 330 let stara cerkev je zlasti pozimi vlažna, zato je poleg zidarja dobil delo še mizar, ki je obložil z lesom mrzle zidove. Može so obljubili, da bodo cerkev še pobelili, da bomo opasilo farnega zavetnika sv. Jerneja praznovali v znamenju hvaležnosti Bogu in vsem dobrotnikom ob izvršitvi teh del. Treba pa bo misliti tudi na zunanjo oplešavo cerkve in zvornika.

PD MAČKOLJE

Člani PD Mačkolje so se v tem zadnjem obdobju srečali na dveh družabnih prireditvah.

Najprej je bila zakuska za vse sodelavce na Prazniku češenj. Ta prijeten večer je potekel z župnijskim domu ob obilnem prigrizku, dobri kapljici in v prijetnem razpoloženju prvo soboto v juniju.

Zadnji dan junija je bil društveni izlet v Kočevje. Zakaj ravno tja? Že več let smo nameravali na obisk k svojim »bratom«, saj je naša občina pobratena s kočevsko. Mi smo se tam srečali seveda le z župnijsko skupnostjo, polni smo jim pri maši in bili deležni njihove gostoljubnosti tudi ob zakuski v novem župnijskem domu.

Po kosilu smo se zadržali v Ribnici, kjer smo si ogledali muzej »sube robe« in zapeli na trgu pred cerkvijo v neposredni bližini dveh spominskih plošč: pesniku Prešernu, ki je tam obiskoval osnovno šolo, in skladatelju J. Petelinu-Gallusu, ki izhaja iz tega kraja.

Dalje smo se na tem izletu podali še k Novi Stifiti, da smo občudovali zlati baročni oltar Marijinega vnebovzvetja in zapeli Materi božji v čast nekaj pesmi. Naša mladina se je pozabavala še v hišici v krošnjah mogočne več sto let stare lipe pred cerkvijo.

Končno smo se ustavili še na pokopališču v Velikih Laščah, kjer sta pokopana dva naša sovaščana, ki sta padla v tamkajšnjih gozdovih v času vojne. Položili smo šopek cvetja na njun grub in se z molitvijo in primerno pesmijo spomnili simbolično vseh onih naših sovaščanov, ki so pred štiridesetimi in več leti zaradi vojnih grozot žrtvovali svoja mlada življenja neznano kje.

Končno naj bo tu zapisano še to, da smo veseli, da je dober del našega pevskega zbora dostojno odigral vlogo ljudstva v Artačevi igri »Blagovestnika z Vzhoda«, kar se je uspešno vršilo na Repentabu v dneh od 5. do 8. julija. Hvala leži smo organizatorjem ACM, da so za to pevsko vlogo izbrali prav nas.

DEKLISKI ZBOR SLOVENSKI SOPEK

Zal število pevk v tem zboru ne raste, saj šteje letos le 16 članic. So pa ta dekleta v tej sezoni vestno vršila svoje pevske dolžnosti z rednim obiskom pevskih vaj in z dokaj uspešnimi nastopi. Z zadoščenjem so se zato že za majnico podale na kratek izlet v Goriška Brda s kosilom v značilni briški gostilni. S presenečenjem so odkrivali zanimivosti krajev, kakor je Šmartno, ki je kot primer vasi-trdnjave vredna, da si jo obiskovalec ogleda v celoti. Ob obisku spominske sobe Alojza Gradnika v Medani so dekleta s svojo pesmijo razveselile in do solz ganile 90-letnega pesnikovega brata. Končno so bile na tem izletu naše mlade pevke deležne gostoljubja pri Subidi v gostišču Sirk z obilnimi porcijami zares dobrih sladolegov.

Dekliski zbor pa ni zaključil letošnje sezone že s tem obiskom Brd, temveč z nastopi na Prazniku češenj, ob zaključku šmarnic na Opčinah in pri poročni maši sovrstnice v domači cerkvi.

Želja nas vseh je, da bi ta naša dekleta v prihodnji sezoni nadaljevala svojo pevsko dejavnost po že uspešni poti in se tudi številčno okrepila.

Sožalje

Zbora »M. Kogoj« in cerkveni od Sv. Ivana v Trstu izrekata iskreno sožalje Nadji Dolenc Žerjal in družini ob izgubi dragega očeta.

Sožalje

Ob žalni predragega moža in očeta Maria Dolenca z Opčin izreka družini in sorodnikom iskreno in občuteno sožalje mešani zbor Sv. Jerneja.

tržaške novice

Zahvala odbora ACM

Po dobro uspeli igri prof. Ivana Artača »Blagovestniki z Vzhoda«, se odbor ACM čuti dolžnega, da se javno in iskreno zahvali številnim osebam, podjetjem in upravam, ki so prispevali bodisi denarno podporo ali z raznovrstnim velikodušnim delom, ki ga je zahtevala tako široko zasnovana prireditev.

Slovenski prosveti za gostoljubje pri uporabi prostorov; Radiu Trst A za pogosto poročanje; upravi Hranilnice in Posojilnice na Opčinah; Duhovski zvezi; občinske uprave Repentabor; g. župniku Bedenčiču; članom skavtske organizacije; Mladinskemu krožku Prosek; članom pevskega zbora Mačkolje; slavnostnemu govorniku dr. Jožku Savliju; lasuljarki SNG, pevcem in pesalcem ter seveda celotnemu ansamblu igralcev pod vodstvom režiserja Adrijana Rustja in še posebej Ediju Godniku za njegovo izredno pripravljenost za izdelavo vsakovrstnega pribora in potrebnih rekvizitov; električarju Cibicu s Proseka.

Končno se odbor tudi zahvaljuje za objavo in poročanje: Katoliškemu glasu v Gorici, Primorskemu dnevniku in Nove-mu listu v Trstu.

Že vnaprej pa se odbor opravičuje, če smo v seznamu dobrotnikov koga nehote prezrli. Hvala vsem!

Sole na Tržaškem

Po dveh letih upadanja je vpis v prve razrede osnovnih šol spodbuden. Letos se je vpisalo v prve razrede 177 otrok (12 več kot lani). Tudi vpis v otroške vrtnice je pozitiven (165 otrok, 7 več kot lani).

Celotno število osnovnošolcev je pa žal padlo: v novem šolskem letu jih bo 979, medtem ko jih je bilo lani 1.084. Šolo so namreč zapustili številnejši razredi, njihovo mesto so prevzeli številčno šibkejši.

Zelo žalostno je dejstvo, da se bo število razredov zmanjšalo kar za osem. Po en razred bodo izgubile šole: na deželi - na Opčinah, v Bazovici, Mačkoljah, Trebčah, Miljah; v mestu - šola »Kette« v ul. sv. Frančiška, šola »K. Širok« v ul. Donadoni in šola »Bazoviški junaki« v Rojanu.

Na srednjih šolah še ne bo posebnih sprememb. Srednja šola »S. Kosovel« na Opčinah izgubi en razred, sred. šola »S. Gregorčič« v Dolini pa pridobi enega.

Izvestje srednjih šol za leto 1983/84

Nekaj pred koncem pouka je izšlo Izvestje srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem za šolsko leto 1983/84. To se pravi, da zamude v izhajanju te publikacije tako rekoč ni več.

Izvestje je začelo izhajati prav kmalu po obnovitvi slovenskih šol ob koncu druge svetovne vojne. Dolga leta je izhajalo zelo redno, saj so ga prejemale dijaki ob koncu pouka skupaj s spričevali. Pred leti pa se je v izhajanju nekaj zataknilo, tako da je sedanji urednik prof. Robert Petaros nadoknadil nekajletno zamudo z združitvijo treh letnikov v en sam snopič. Finančno pa so izdajo zadnjih letnikov omogočili trije slovenski denarni zavodi na Tržaškem: Kmečka in obrtna hranilnica v Nabrežini, Hranilnica in posojilnica na Opčinah in Tržaška kreditna banka.

Izvestje prinaša najprej dva krajša sestavka: Neva Godini piše o nabrežinski himni, Robert Petaros pa o Trinkovem spoznavanju knjižnega jezika ter o njegovem prevajanju slovenskih del v italijanščino. Prof. Petaros končuje svoj sestavek, da »smemo sklepati, da je bil Ivan Trinko prvi Slovenec, ki je seznanjal Italijane s slovenskimi leposlovnimi deli« in da sta bili Tavčarjeva povest Vita vitae meae in Stritarjev Gospod Mirodolski najbrž prva slovenska prevoda v italijanščino.

Osnovni del publikacije je seveda namenjen osebnim in statističnim podatkom po posameznih šolah. Na zadnjih straneh pa so objavljeni krajši sestavki iz življenja in dela naših šol ter spominski zapisi za štirimi tukajšnjimi slov. profesorji, ki so umrli leta 1984. - M. B.

Še nekaj misli k romanju na Svete gore v Lombardiji

Popoldanski izlet iz Varalla čez hribe do Lago Maggiore in ob jezeru obisk znane mesta Strese, dalje Arone in dveh Boromejskih otokov je dogodek zase in spomini ostanejo neizbrisni. Tu smo napravili napako, ki naj je drugi za nami ne ponavljajo. V lepem večeru smo se zopet vračali v Varallo in tako prevozili

brez potrebe nad 130 km, kar za ceste čez prelaze in hribe ni malo.

Za tridnevni izlet v te kraje svetujemo: en dan s prenočevanjem v Varallu, drugi dan pa v Vareseju, kjer imajo veliko romarsko hišo »Mater Dei«, daleč nad mestom pa žari pravi gorski biser, Sacro Monte di Varese. Kdor tako napravi, ima tretje jutro dovolj časa za eno uro peš hoje po zgledu Janeza Pavla II., ki je lansko jesen skupno s 50.000 romarji prehodil in molil ves rožni venec ob petnajstih rožnovenskih kapelah do svetišča na gori. Mi tega zaradi kratkega časa nismo napravili.

Dodamo še tretji nasvet: na te izredno lepe Svete gore naj se nobena skupina ne podaja ob sobotah in nedeljah, ko v

poletnih mesecih avtobusi ne morejo prosto krožiti, ker je zaradi velikega osebnega prometa nemogoče in so prva parkirnišča za velika vozila obvezna daleč pred ciljem. Te napake Bazovci in Kraševci nismo napravili in tako smo v najlepšem miru imeli tudi drugo skupno romarsko mašo kakor že dan poprej na Sveti gori pri Varallu.

Ce pa je število romarjev okrog dvesto in več, je nujno prvo noč prespati v veliki Oropi, drugo pa v agnjsčarskem centru v mestu Varese. Premnogim rojakom dobro znana Oropa je sicer že v Piemontu, vendar samo 60 km od mesta Varalla. - F. S.

PRIPIS. Leta 1987 bo 70-letnica Fatime. Prav bi bilo, da vse skupine dve leti naprej mislijo na božjo pot v daljno Fatimo, ki smo jo obiskali leta 1967 in 1977.

Čestitke

19. julija je na medicinski fakulteti v Trstu z odliko diplomiral Marko Filipčič z Opčin. Z željo, da bi v svojem poklicu imel veliko uspehov in osebnega zadoščenja mu čestita mešani pevski zbor Sveti Jernej.

Taborjenje SGS 1985

V nedeljo 21. julija se je pod sitnim dežjem končal letošnji tabor slovenskih goriških skavtov in skavtinja. Taborili smo ob zeleni Krki blizu vasi Podgozd, tam, kjer zavije cesta od Dvora proti Kočevju. Svoje šotore smo razpeli čisto ob vodi.

Ob začetku tabora gotovo nismo pričakovali tako mokrega konca, saj sta nas sončno in toplo vreme spremljala ves čas taborjenja, če izvzamemo kratko nevihto v sredo 17. julija.

Kljub vlažnemu koncu pa lahko vidimo pod potegneno črto izredno dober obračun. Ker je bilo število udeležencev manjše kot prejšnja leta, smo na letošnjem taboru polagali posebno pozornost na kakovost pri opravljanju nalog. Zlasti je uspel dan narave. Bil je tako pripravljen, da so morali posamezni vodi sami preiskovati zgodovino, zemljepisne in naravne značilnosti krajev, kjer smo prebivali. In šlo je za kraje, ki so nam bili do letos skoro povsem neznani. Ko so posamezni vodi polagali obračun o svojem zanimivih podatkih. Glavne bi kazalo kasneje objaviti v Planiki.

Letos so prišli tudi bolj do poudarka hiki (Hajki). To je angleški izraz za enodnevne izhode vodov, ki se podajo iz tabora na pot ter morajo pri tem za vse poskrbeti sami od iskanja poti do prehrane in prenočišča. Poseben podvig je bil tisti, ko je manjša skupina priveslala po Krki od Muljave do tabora v majhnem gumijastem čolnu.

V končni obračun moramo vključiti tudi izredno sodelovanje z domačini, ki so nam z veliko vljudnostjo pomagali zlasti še zadnji dan, ko so nam s konji prepeljali opremo do ceste, kjer je čakal avtobus.

Tabor je bil res višek našega letošnjega

skavtskega življenja, prav kot hoče ustanovitelj skavtov Baden Powell. Trudili smo se, da bi se zvesto držali njegovih navodil, in mislim, da nam je to uspelo.

Ker pa smo ne samo slovenski, temveč tudi verni skavti, smo v naše taborno življenje vključili tudi maše in vzgojne razgovore, saj je bil ves čas med nami g. Marjan. Nekajkrat smo se pri mašah srečali tudi z domačimi mladinci in skupaj z njimi sooblikovali sodelovanje pri sveti daritvi.

Vendar naj omenim tudi negativno noto letošnjega taborjenja in sicer dejstvo, da so skoro izostale na taboru skavtinja iz goriške čete: prišli sta samo dve dekletici z Steverjana. Kaj pomeni ta odsotnost goriških skavtinja, ki so med letom precej redno hodile k tedenskim sestankom?

Pa še ena novost: na taboru smo imeli med sabo tudi štiri mlade udeležence iz Pariza. Dva fanta in dve dekletici iz slovenskih družin v Parizu so prišli in z nami taborili od začetka do konca. Prav živo so se vključili v naše življenje, četudi je nekaterim od začetka slovenščina delala težave. Njih smo bili še posebej veseli.

Nagrajevanje zmagovalcev letošnjega taborjenja smo prenesli na poznejši datum, ker nam je ta obred onemogočil dež.

Skavtsko leto je končano. Za nami so lepi uspehi, a tudi nekaj porazov. Toda saj ni mogoče vedno v vsem uspeti. Sedaj so tudi za nas počitnice. V septembru pa bomo znova začeli s svojo dejavnostjo. Ze sedaj vabim fante in deklice, ki so jim pri sreju življenje v naravi in razni podvigi, pa tudi življenje med prijatelji v vodih, da se nam pridružijo, ker življenje skavtov je vedno polno zanimivosti.

Prizadevni gams

Velik uspeh odbojcarskega turnirja

Občinska telovadnica v Sovodnjah je prizorišče letošnje izvedbe mednarodnega odbojcarskega turnirja za mladince reprezentance, ki ga že drugo leto zapored organizira goriška pokrajinska uprava.

Na nedeljski svečani otvoritvi je spregovoril odbornik za šport dr. Mirko Spacapan, njegove besede pa so prevajali v francoščino in slovenščino. Za domačo sovedenjsko občinsko upravo je pozdravil podžupan Vlado Klemš. Celotno prireditev je povezoval Ubaldo Agati.

Po predstavitvi ekip in poslušanju državnih himen Jugoslavije, Tunizije, Francije in Italije, je bila na sporedu tekma med posoško selekcijo, ki so jo sestavljali igralci Vala in Olympije skupno s tremi atleti italijanske narodnosti, in vojaško reprezentanco, za katero nastopajo igralci 1. in 2. državne lige. Zmaga je seveda šla slednjim, in to s čistim 3:0 (15:0, 18:16, 15:0), vendar so naši v drugem setu pošteno namučili nasprotnike, pa tudi gledalci, ki so burno navijali za Goričane, so prišli na svoj račun. Trener naših (Ce) je poskušal, kar se je dalo, da bi našel ustrezno orožje proti vsojakom, vendar se je izkazalo, da le srčnost in borbenost za vsako žogo ne koristita, kadar je tehnična raven tako različna.

Zadeva dr. Rugelj se je razpletla

V zadnji številki smo poročali o glavnih stavki dr. Janeza Ruglja, ki je stavko začel iz protesta zoper ravnanje oblasti v Sloveniji, ki so ga hotele upokojiti pred-

vsem zato, ker se ne strinjajo z njegovim načinom zdravljenja alkoholikov. Videli so, da je imel uspehe, pa so mu bili kolegi nevoščljivi in so se ga hoteli z upoko jiviti znebiti. Dr. Rugelj pa se ni dal! pre-tentati in je začel glavnino stavko. Zadeva se je sedaj rešila tako, da so avstrijske oblasti vrnilo dr. Ruglja v Slovenijo, tu pa so ga dne 15. julija, ko bi moral stopiti v pokoj, znova sprejeli v službo in sicer v okviru Univerzitetnega zavoda za zdravstveno varstvo.

Zato je dr. Rugelj prenehal s stavko. Zadeva, ki je imela širok odmev v Slove-niji in zunaj nje, je takočasno rešena. Toda niso rešeni odnosi med slovenskimi psihiatri. Ti odnosi so sedaj še bolj za-strupljeni, saj dr. Slavko Zihel, vodja Centra za zdravljenje alkoholikov na Poljanskem nasipu v Ljubljani, izjavlja, da dr. Ruglju ne bo odgovarjal, češ da trosi laži in neresnice.

Zdravnica dr. Roža Kovač iz Celja pa priča o dr. Ruglju, da se je udeležila 'reh-tečajev za zdravljenje alkoholikov, k: jih je on organiziral. Udeležila se jih je zato, ker se v ambulanti že 23 let dnevno sre-čuje s tragičnimi posledicami alkoholizma. Nekateri trdijo, da je 30 odstotkov od-raslih Slovencev alkoholikov. Pri tečajih je spoznala temeljna načela, na katerih slo-ni delo dr. Ruglja: Vsak, ki hoče spre-minjati druge, mora najprej spremeniti sebe; vsak človek je enkratno, neponov-ljivo bitje z nepredvidljivimi možnostmi; tudi alkoholik je človek in mu zato pri-pada dolžno spoštovanje.

Tragedija, ki spominja na Vajont

Pred 22 leti se je vsa Italija zgrozila ob tragediji, ki je zadela kraj Longarone in več drugih naselij, ko je ogromen zemeljski usad pognal vodo, zbrano za je-zom Vajont, v silnem curku v pod njim ležečo dolino. Tedaj je bilo nad dva ti-soč mrtvih.

Do podobne katastrofe je prišlo v pe-tek 19. julija v opoldanskih urah v do-lini Fiemme na Tridentinskem, kjer so mesta Cavalese, Predazzo in Moena. Blizu mesta Cavaleseja je na severnem poboč-ju doline bilo pri naselju Stava umetno jezero, katerega voda je služila za či-ščenje rudnika fluorida, ki je bil v bližini.

Jez umetnega jezera je bil iz tlačene zemlje. Preiskava bo pokazala, zakaj je nenadoma popustil. Dejstvo je, da si je 150.000 kubičnih metrov vode in blata odprlo pot v dolino in v širini 50 metrov odneslo pred seboj vse, kar je blatni po-tok našel na poti. Med njimi so bili štir-je hoteli, vrsta počitniških hiš ter nekaj žag in hlevov.

V hotelih so bili počitniški gostje, mno-gi iz Milana, ravno pri kosilu. Rešili so se le tisti, ki so dopoldne odšli na izlet, okrog 15 oseb. Iz blata so že potegnili 200 trupel, nekaj oseb pa še pogrešajo.

Brez dvoma je tudi ta tragedija posled-ica tolikih opustitev. Pri tem sodelujejo dostikrat malomarnost podjetnikov, načr-tovalcev, graditeljev, nadalje težnja priti do dobička s čim manj stroški. Zadnja

lastnika »Peapli mineraria Spa« z naj-več delnicami sta bila brata Rota s se-dežem v kraju Zogno (Bergamo). Sodnik Simeone iz Trenta je že izdal 40 sodnih pozivov, ki naj prinesejo jasnost v ozad-je te nesreče. Sam predsednik države Cossiga je dejal, da mora biti pravici za-doščeno. Nič prikrivanj, nič opleševanj, resnica mora priti na dan in odgovorni za katastrofo klicani na odgovor. V Ita-liji je to vrste nesreč vse preveč. Človek lahko miselno posega v naravo in ne misli na posledice.

V nedeljo 21. junija je predsednik Cos-siga v dopoldanskih urah prispel v do-lino Fiemme, da izrazi sožalje prizadetim in poudari voljo države, da se poišče krivice in naredi odgovorne zaključke. V kraju Tesero sta ga pričakala tridentinski nadškof Gottardi (sam je izgubil več sorodnikov) in milanski nadškof Martini (iz Lombardije je nad polovica žrtev). Cossiga je prisostvoval z domačini kon-celebrirani sv. maši.

Glavni pogreb žrtev je bil v ponedeljek 22. julija v Teseru. Sklenjeno je bilo, da bodo vse žrtve pokopali v skupnem gro-bu, dva metra širokem in 30 m dolgem ob dosedanjem pokopališču. Krdinal Mar-tini je dejal: »Ti dnevi so dnevi žalosti, bolečine, srda, joka pa tudi pričakovanj. Pričakovani ukrepov, ki naj v bodoče pre-prečijo podobne strahotne tragedije.«

goriške novice

Goriška nadškofija v številkah

Pred kratkim je goriški nadškofijski urad izdal Letopis ali Annuario 1985. Naslovna stran je dvojezična, članki v notranjosti so pa vsi v italijanski. Letopis je razdeljen v dva dela: v prvem so zgodovinski podatki o goriški nadškofiji in o dosedanjih škofih, v drugem pa številni podatki o sedanjem stanju škofije.

V prvem delu je na kratko obdelana zgodovina oglejskega patriarhata od začetka do ukinitve leta 1751. Sledi pregled goriške nadškofije od 1751 do 1984. V preglednih življenjepisih so omenjeni vsi škofje, ki so škofijo vodili do danes; zadnji nadškof je A. V. Bommarco. K orisu oglejskega patriarhata so dodani seznanji vseh znanih patriarhov od sv. Mohorja do zadnjega, ki je bil Daniele Delmino. Goriških nadškofov je bilo do sedaj 17, med temi šest slovenskega rodu.

V drugem delu Letopisa je prikazano sedanje stanje goriške nadškofije: navedene so vse župnije; vsi duhovniki, svetni; in redovni; vsi revodniki in redovnice, ki živijo v škofiji; vsi škofijski uradi; dalje vse verske organizacije in še dosti drugih statističnih podatkov. Povzetek v številkah je naslednji:

Nadškofija meri 1.030 kv. km; šteje 187.377 prebivalcev, ki živijo v treh pokrajinah: v goriški 145.566, v videmski 32.675, v tržaški 9.265. Vseh župnij je 97 in 5 samostojnih vikariatov. Župnije so razdeljene v 10 dekanatov, ki so naslednji: Oglej združuje 12 župnij, Cervinjan 8, Krmin 15, Devin 7, Gorica-mesto 14, Gradiška 11, Tržič 6, Ronke 10, Štandreež (slovenska dekanija) 11, Visco 8. Najbolj številni dekanat je Gorica-mesto (38.000 prebivalcev); za Gorico pride Tržič (35.000), Ronke 23.000, Krmin 17.000, Gradiška 15.000, Cervinjan 14.000, Devin 9.000, Štandreež 7.650, Visco 6.000.

Svetnih duhovnikov je 158, redovnikov 58, redovnikov-laikov 21. Redovnic je v nadškofiji 516, njihovih redovnih hiš 32, ki pripadajo 11 različnim redovom.

V bogoslovju je 7 bogoslovcev, med temi en Slovenec; v malem semenišču je 7 dijakov, ki obiskujejo višje srednje šole.

Povprečna starost duhovnikov je 55 let. Velika večina se je že srečala z Abrahamom. Slovenskih duhovnikov, ki delujejo v škofiji, je 28 in štirje redovniki; skupno 32. Od teh je 5 nameščenih v furlanskem delu škofije; najstarejši slovenski duhovnik je g. Mirko Zorn (r. 1903), najmlajši g. Marjan Markežič (r. 1951).

Jamlje

Naglo se redčijo vrste rojakov starejše generacije. Čedalje večje jase nastajajo, ko padajo ti naši zlahtni kraški »hrasti«. Z njihovim odhodom se poslavlja od nas tudi doba prekaljenih generacij, ki so iz velike navezanosti do svoje skupnosti in krajev globoko ukoreninile v nas ljubezen do naše stvarnosti.

Najprej nas je zapustil domačin Danilo Pahor, sicer stanujoč v Gorici, za njim pa Alojzij Frandolič, znani trgovec v vasi. Od slednjega smo se poslovili v ponedeljek z doživeto krščanskim pogrebnim obredom v domači cerkvi in nato na pokopališču. Za slovesnost je poskrbel domači cerkveni zbor ter zbor Fantje izpod Grmade, ki mu je tudi zapel v slovo ob odprtem grobu. Poslovljene besede v imenu vaščanov pa je izrekel Mario Soban.

Zivo upamo, da bomo štafeto ljubezni do svojega kraja in narodnosti, ki nam jo ti naši predhodniki predajajo, znali tudi sami tako živo predati našim zanamcem.

Seja deželnega vodstva Mladinske sekcije SSK

Pretekli teden se je sestalo v Jamljah deželno vodstvo Mladinske sekcije Slovenske skupnosti. Razprava, ki jo je vodil deželni predsednik Andrej Berdon, je te-

kla zlasti o bodočem delovanju tako pokrajinskih sekcij kot deželne. Med prvimi pobudami je Tabor narodnosti, ki ga bo Mladinska sekcija priredila v septembru v Zabnicah (Dom Mangart) skupaj z MO SKGZ, SSO in FGCI-ZKMI. Tabor je srečanje predstavnikov narodnih manjšin in mladih iz obmejnih pasov Slovenije. Cilj pa je spoznavanje položaja in težav, s katerimi se le-ti srečujejo. Letošnji Tabor se bo osredotočil zlasti na prikaz stanja Slovencev v Benečiji in Kanalski dolini. Seveda bodo prireditelji pokazali gostom tudi sedanje stanje celotne slovenske manjšine v Italiji.

Prav na zadnjem, uspelem kongresu v Nabrežini se je pokazala nujnost, da se pri Mladinski sekciji globlje pogovorimo o usmeritvi, politični poti in miselnih predpostavkah politike SSK in o gledanju, ki ga imamo mladi do tega problema. Zato bo Mladinska sekcija pripravila seminar za člane, ki bo v septembru, predvidoma na Repentabru.

Lani je bil gost Mladinske sekcije pihalni orkester, ki deluje v okviru manjšinske organizacije nemške narodnostne skupnosti, živeče na Danskem. V oktobru bo Mladinska sekcija vrnila ta obisk. Na Dansko bosta tako odpovala poleg mladincev SSK še Tržaški mešani zbor ter goriški ansambel »Syromakkie«.

Na seji so se člani deželnega odbora Mladinske sekcije domenili še za akcijo, ki bo zanimiva za marsikatero mladince. Ustanovili so posebno komisijo, ki bo izpeljala akcijo spremembe, oz. povrnitve v prvotno obliko osebnih imen in priimkov. Zlasti za imena je postopek precej enostaven, zato je upati, da se bo te možnosti poslužilo veliko mladih, pa ne samo mladih.

Mladinska sekcija je podpisala dokument, ki ga je sestavila Zveza federalistične mladine Italije, ki izraža zahtevo po čimprejšnji odobritvi zakona za globalno zaščito naše manjšine. Dokument bodo v jeseni predstavili senatni komisiji, ki se ukvarja z osnutkom tega zakona. - DT

Neurje s točo v Brdih

Zadnji dnevi preteklega tedna niso bili na Goriškem samo zelo vroči, ampak tudi soparni, kar vse je napovedovalo, da bo prišlo do kakšne večje nevihte in s tem ohladitve ozračja.

Do tega je res prišlo v nedeljo 21. julija v zgodnjih urah malo pred zoro. Silen piš je z gromom napovedal neurje. Zal ga je spremljala toča, ki je ponekod, zlasti v okolici Krmina, na Prevalu, na italijanski strani Brd, v Jazbinah in deloma v Števerjanu povzročila ogromno škodo. Prizadeti so bili zlasti vinogradi, v katerih ni ostalo na trtah enega samega lista, še manj pa grozda. Tudi njive s koruzo so popolnoma okleščene. V Bračanu je strela zažgala gospodarsko poslopje, od katerega so ostali le zidovi.

V samem goriškem mestu je neurje divjalo zlasti po njegovem severnem delu. Tudi tam je bilo opustošenje veliko. Po ulicah je bilo naslednje jutro polno okleščenih vej. Prizadeti so bili tudi avtomobili, ki so prek noči ostali na cesti. Toča, ki je dosegla velikost orehov, je na strehah vozil povzročila številne vdolbine.

Vreme se je čez čas uredilo. Temperatura je padla na 25 stopinj, burja je nebo očistila oblakov, ozračje pa vlage. Spet se je dalo dihati. Vremenoslovci napovedujejo, da se bo toplo vreme nadaljevalo še prihodnji mesec.

Enotna delegacija pri preds. SZDL Slovenije med obiskom v Gorici

Prejšnji teden se je mudila v naši deželi delegacija SZDL Slovenije, ki jo je vodil njen predsednik Franc Setinc. Bila je gost deželne Krščanske demokracije. V razgovorih z delegacijo DC, ki jo je vodil deželni tajnik Bruno Longo, so obravnavali vrsto vprašanj, med temi tudi zaščito slovenske manjšine v Italiji.

Ob koncu dvodnevnega obiska je v petek 19. julija v Gorici potekal razgovor med delegacijo SZDL in enotno slovensko delegacijo. Delegacija SZDL, v kateri je bil tudi generalni konzul SFRJ v Trstu, je podrobno poročala o svojem srečanju z DC, posebej kar zadeva vprašanje zakonske zaščite Slovencev. Enotna delegacija pa je predstavnik iz Slovenije seznanila s svojim delom in s pobudami, ki so v teku za res učinkovito in stvarno rešitev vprašanja zakonske zaščite Slovencev v Italiji.

Beseda o Tonetu Kralju

Letos bomo praznovali kar dve obletnici umetnika Toneta Kralja: 23. avgusta bo 85-letnica njegovega rojstva, 9. septembra pa bo poteklo že 10 let, odkar je ta umetnik za vedno moral odložiti svoj slikarski čopič.

Zveza slov. katol. prosvete je že pred časom vključila v svoj program tudi spominsko razstavo v poklon umetniku, ki je prav na Primorskem odigral izredno vlogo. S tem ne mislimo samo na njegovo likovno kvaliteto in obseg dela, pač pa na skoraj politično, narodnoobrambno, odporiško vlogo. Njegova dela so predvsem po naših cerkvah spregovorila, ko je morala slovenska beseda celo iz cerkvenih prostorov. Primorska je kot za Gorseta bila odskočna deska tudi za Toneta Kralja in njegove velikopotezne umetniške načrte, predvsem v monumentalnih cerkvenih poslikavah. Komaj 21-leten je poslikal cerkev na Premu. V kritičnih, predvsem za Slovence težkih letih, je Kralj izdelal poslikave cerkv na Katinari, v Pevni, na Višarjah; opremil je večje številne knjige, ki so kljub grožnjam oblasti le zagledale beli dan in našle pot med naše ljudstvo. V tem smislu je postal Tone Kralj nepogrešljiv in neločljiv del boja Slovencev v času fašizma.

Nekaj let po vojni se je umetnik vrnil na Primorsko. S svojimi številnimi poslikavami si je postavil v našem zamejstvu trajen spomenik. Prav ta prostor bo zaobjela razstava, ki jo za letošnjo jesen pripravlja ZSKP ob sodelovanju Slovenske prosvete iz Trsta.

Odbor ZSKP upa, da se bodo lastniki Kraljevih del prijazno oglasili (na naslove, ki so objavljeni na drugem mestu) in s tem olajšali delo za pripravo razstave. Za sodelovanje se ZSKP Gorica in SP - Trst že vnaprej zahvaljujeta.

Zveza slovenske katoliške prosvete - Gorica in Slovenska prosveta - Trst prireja letošnji jeseni v Gorici in v Trstu spominsko razstavo:

TONE KRALJ V ZAMEJSTVU

Kdor ima kako Kraljevo delo, je naprosen, da sporoči na sledeče naslove:

Gorica: Košič Andrej (tel. 85162, trg. - 87170 dom); Koršič Verena (tel. 34213);

Trst: ul. Donizetti 3 (tel. 768189); Sergij Pahor (tel. 227461).

Za sodelovanje se zahvaljujeta: ZSKP - Gorica in SP - Trst.

★

Hočem biti dober, vedno dober z vsemi. Dobrota je napolnila moje življenje z vedrino (papež Janez XXIII.).

★

DAROVI

Za Slomškov dom v Bazovici: verska skupina iz Grete 90.000; Vida Mlač v spomin none Marije Nedoh 25.000; Fabio Ferfoglia 5.000; Solske sestre ob Sv. Ivana v Trstu 50.000; Bruno in Milka Kapun ob krstu Nataše 10.000; verska skupina sv. Pija X. 20.000 lir.

Za cerkev na Pesku: ob zlati poroki Niat 10.000; Bartol 5.000; Bak 5.000; ob krstu Nataše Kapun 30.000; Bruno in Milka ob krstu Nataše 30.000; starši Nataše Kapun 50.000 lir.

Za kapelo pri Domju: G. Giraldi, Trst v spomin na pok. Nedo Mandič 10.000; Nella Dina vd. Stanič in sorodstvo v spomin na pok. dr. inž. Staniča 50.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Bernarda Kuret v zahvalo za uspešno romanje v Svico 10.000; zakonca Natalija in Josip Pregare ob zlati poroki 20.000 lir.

Za kapelo v Cerovljah: S. T. 600.000 lir.

Za uboge: Aurora Radovič 20.000 lir.

Za popravilo cerkve v Nabrežini: Mora 40.000; arh. Radovič 50.000; Anna Maria Mangano 35.000; Ivana Milič 50.000; Devescovi 35.000; N. N. 100.000; Godnič 10.000; Gruden-Dancu 20.000; N. N. 100.000; Draga Pertot 5.000; N. N. 100.000; N. N. 30.000; N. N. 10.000; Rado Slavec 50.000; N. N. 35.000; N. N. 35.000; N. N. 10.000; Angelo Svara 40.000; T. Ida 20.000; Alegretto 60.000; Omari-Sepini 50.000; Gobbo 100.000; Sv. A. 62.000; Rudež 35.000; N. N. 105.000; Sv. A. 95.000 lir.

Za mešani zbor Sv. Jernej z Opčin: Nino in Mirjana Parovel v spomin na pok. Maria Dolena 25.000 lir.

V spomin na Štefana Berdona: Ksenija Levak in Gojmir Budal za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu 25.000 in za odsek Slov. Vinc. konf. v istem kraju 25.000; Rafaela Rustja za tamkajšnji Marijin dom 20.000 lir.

Za gobavce: N. N. 50.000 lir.

Za misijonarja Ivana Stanta CM: N. N. 100.000 lir.

DAROVI

Za Katoliški glas: N. N., Gropada 100.000; starši ob krstu Nataše Kapun 15.000; Marija ob smrti moža Svetka Krizmančiča 50.000; Anton Sandalj, Trst v spomin dr. A. Šfiligoja 25.000; Dori Uršič, Nemčija 20.000; Marta Pintar 10.000; N. N. 10.000; N. N., Škedenj 200.000; S. T. 600.000; V. Pruni 10.000; Zmagica Butkovič 10.000; Franc Lapanja, Anglija 20.000 lir.

Ob 80-letnici mame Felicite: sinova Marčelo in Marino z družinama za cerkev v Števerjanu 100.000 in za Katoliški glas 50.000 lir.

Za cerkev v Števerjanu: Jolanda, Marija in Slavko Klanjšček v spomin tete Jušte 150.000; Anton Vogrič 25.000; sestre in bratje ob slavlju Felicite 50.000 lir.

Za cerkev na Sv. gori: S. K. v spomin mame župnika A. Kodelja 25.000 lir.

Za nove orgle v Pevni: N. N. 500.000; Kmečka banka 400.000; družina Roldo 100.000; Karmela Miklus 100.000; družina Simič-Lojč 50.000; Pierina Komauli 50.000; V. F. 50.000; druž. Vižintin 50.000; Romana Šfiligoj 15.000; družine Makuc 15.000; Aldo Gravner 10.000; N. N. 30.000; druž. Boičina 20.000; Bruno Vizintin 20.000; član zboru 30.000; Zorko Mikulus 50.000; Latko Miklus 50.000 lir.

Ob drugi obletnici smrti g. Mirka Mazore in brata Lojzeta daruje sestra Kristina 100.000 za cerkev sv. Ivana v Gorici in 100.000 za Katoliški glas.

Za novi kor in obnovitvena dela v cerkvi v Mačkolljah: N. N. štirikrat po 50.000, enkrat 100.000 in enkrat 150.000; dve osebi skupaj 100.000; Karolina Primožič 10.000; družina Cunja 25.000; Amalija Šturman 100.000; družina Rehar 200.000; Ljuba 200.000 A. T. 100.000; družini Tul (54) 100.000 lir.

Za cerkev v Mačkolljah: namesto cvetja na grob Dorke Deško: Ljuba in Karlina 50.000, Slava Slavec 25.000 lir.

Za obnovitev oskrunjene kapelice sv. Jožefa v Mačkolljah: Dario Tul 50.000, družina Odoni 20.000, Ljuba in Karlina 100.000 lir.

Za cerkev v Bazovici: Ravalico 20.000; Elda in Štefanija Fabretto 20.000; romarji v Medjugorje iz Padove 25.000; Stancerjevi 5.000; Ernica v spomin pok. moža Jožefa Serazina 25.000; Marija Stefanova 10.000; N. N. 100.000; Marija Živic 100.000; Walter Doljak ob prvem obhajilu 50.000; Piras 5.000; Sonja Tehova 20.000; N. N. 15.000; N. N. 15.000; Livija Barazutti 5.000; Nada Kralj 5.000; Milka Medvedova 10.000; mladina na poti v Medjugorje 20.000; Marija Mara v spomin na brata Ninija 40.000; Ciletovi 5.000; A. K. 20.000; M. P. 20.000; Fabio Ferfoglia 5.000; Marta Mužina 10.000; Ema Krizmančič 50.000; Marija Rudetova, Padriče 5.000; Marija Marc namesto cvetja na grob. Francke Kocijan 50.000; Franc Kocijan ob smrti matere Francke 20.000; Marija v spomin pok. brata Edvarda Zagar 50.000; Meri Černigoj, Sv. Ivan v Trstu 50.000; Marija v spomin pok. moža Svetka Stefanovega 135.000; N. N., Draga 5.000; ob krstu Erike Ghezze 20.000; Pepka Rožančeva v spomin moža Antona 50.000 lir.

Za cerkev v Gropadi: Vera Gojča 45.000; Anton Pečar 10.000; ob krstu Danijela Balde 15.000; Komarnovi 5.000; žalujoča družina v spomin Francija Kale Lovretovega 40.000; Marta Mužina 5.000; Blunkotovi 10.000; N. N., Trst 25.000; Gospodovi-Babič 10.000 lir.

Za cerkev na Padričah: Lidija Kralj 10.000; Drejčevi ob zlati poroki 20.000; Marija Rudetova 5.000; Paulovič 15.000 lir.

Za cerkev Kristusa Odrašenika: Jožko in Mira namesto cvetja na grob Stanislava Koštonarja 100.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem in podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ZAHVALA

Po pogrebu naše predrage

Justine Maraž vd. Humar

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti in ki so z nami na katerikoli način sočustvovali.

Sin Ivan z družino

Števerjan, 25. julija 1985

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu dragega

Alojzija Frandoliča

se zahvaljujemo g. župniku Antonu Prinčiču za cerkvene obrede, domačemu cerkvenemu zboru in zboru Fantje izpod Grmade za petje ter Mariotu Sobanu za poslovljene besede.

Zena Štefanija, hčere Milena, Marija in Nela z družinami

Jamlje, 23. julija 1985

Sporod od 28. julija do 3. avgusta 1985

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Lesene igračke«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Kmetijski tednik. 15.00 Na počitnice. 16.00 V svetu valčka. 17.00 Beležka. 17.30 Dramski sporod ter prenosi z naših kulturnih prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Fabianijevi iz Kobdilja. 9.15 »Skriti zaklad«, mladinska igra. 10.10 Koncert RAI iz Turina. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Mešani zbor stolnice v Bergenu na Norveškem. 14.10 Četrtekova srečanja. 14.40 Včeraj, danes, jutri. 16.00 Nacionalno vprašanje Trsta. 17.10 Klasični album. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Med Brdi in Jadranom. 9.15 »Skriti zaklad«, mladinska igra. 10.10 Koncert v cerkvi na Repentabru. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 14.10 Ribe našega morja. 14.30 Mladi mladim. 16.00 Mit in slovenska ljudska pesem. 17.10 Klasični album. 18.00 Izidor Cankar: »S poti«, rad. igra.

Sreda: 8.10 Izbor iz Povejmo v živo. 9.15 L. Suhodolčan: »Stopinje po zraku«, mladinska igra. 10.10 Koncert v cerkvi sv. Martina v Dolini. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Komorni mešani zbor iz Nove Gorice. 14.10 Fabianijevi iz Kobdilja. 14.30 Včeraj, danes, jutri. 16.00 Beležke za zgodovino otroštva. 17.10 Klasični album.

Četrtek: 8.10 Potovanje po Vel. Britaniji. 9.10 L. Suhodolčan: »Stopinje po zraku«, mlad. igra. 10.10 Koncert RAI iz Milana. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Slov. popevke. 14.10 Naša vina. 16.00 Beležke za zgodovino otroštva. 17.10 Klasični album. 18.00 Četrtekova srečanja.

Petek: 8.10 Za ta letni čas. 9.15 L. Suhodolčan: »Stopinje po zraku«, mlad. igra. 10.10 Koncert v goriški stolnici. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Mešani zbor Obala iz Kopra. 14.10 Potovanje po Vel. Britaniji. 15.00 V svetu filma. 16.00 Podoba matere v sodobni slovenski pripovedni prozi. 17.10 Klasični album. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.15 L. Suhodolčan: »Stopinje po zraku«, mlad. igra. 19.10 Kogojevi dnevi 1984. 11.35 Beležka. 12.00 Na počitnice. 14.10 Za ta letni čas. 14.40 Včeraj, danes, jutri. 16.00 Ena bolha me grize. 17.10 Klasični album. 18.00 J. Kesselring: »Arzenik in stare čipke«, kriminalka.

OBVESTILA

Popravek. Pravilna telefonska številka g. Jožeta Kunčiča, ki sprejema prijave za duhovne vaje za žene in dekleta, ki bodo od 2. do 4. sept. v Domu »Le Beatitudin« nad Trstom, je 220332, ne pa 20332, kot je bilo v zadnji številki pomotoma objavljeno.

Na Sv. gori se ob Marijinem oltarju vsak mesec daruje sv. maša za vse dobrotnike svetišča.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 350 lir, k temu dodati 18% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo